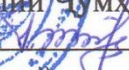
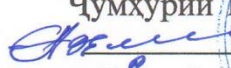

“Мувофика карда шуд”
Вазири маориф ва илми
Ҷумҳурии Тоҷикистон

«04» 09 с. 2017

“Мувофика карда шуд”
Вазири меҳнат, муҳоҷират ва шуғли
аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон

«04» 09 с. 2017

“Мувофика карда шуд”
Раиси Кумитаи қавонон
ва варзиши назди Хукумати
Ҷумҳурии Тоҷикистон

«2» 08 с. 2017

“Тасдиқ менамоям”
Ректори Донишгоҳи давлатии
Данғара

«4» 08 с. 2017

НИЗОМНОМА ДАР БОРАИ «БИРЖАИ ОЗОДИ МЕҲНАТ ВА РУШДИ ФАҶОЛИЯТИ СОҲИБКОРИИ ДОНИШЧҶҶЁНИ ДОНИШГОҶИ ДАВЛАТИИ ДАНҒАРА»

I. МУҚАРРАРОТИ УМУМӢ

1. Фаъолияти “Биржаи озоди меҳнат ва рушди фаъолияти соҳибкории донишчӯёни Донишгоҳи давлатии Данғара” (минбаъд Биржа) бо назардошти ба инобат гирифтани талаботи маҷмӯи қонунҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи маориф», «Дар бораи таҳсилоти олии касбӣ ва таҳсилоти касбии баъд аз муассисаи олии таълимӣ», «Дар бораи ҷавонон ва сиёсати давлатии ҷавонон», «Дар бораи мусоидат ба шуғли аҳоли», «Дар бораи ҳимоя ва дастгирии давлатии соҳибкорӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон» ва қарори Шӯрои олимони Донишгоҳи давлатии Данғара аз 17.06.2017, №10 таҳия гардида, дар ин замина вобаста ба фарогирии орманд ба фаъолият Кодекси меҳнати Ҷумҳурии Тоҷикистон ба асос гирифта шудааст.

2. Ҳамзамон дар раванди ташкил намудани Биржа дар ҳамкорӣ бо сохторҳои марбутаи Кумитаи ҷавонон ва варзиш, Агентии шуғли аҳолии Вазорати меҳнат, муҳоҷират ва шуғли аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳадафҳои стратегии шарикони дохил ва хориҷи кишвар ба назар гирифта шудааст.

3. Ҷиҳати татбиқи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи масъулияти падару модар дар таълиму тарбияи фарзанд» бо мақсади амалӣ намудани таҷрибаи мактаби муваффақияти ҷавонон, донишчӯён – мутахассисони асри XXI дар Донишгоҳи давлатии Данғара пас аз ҳалли масъалаҳои ташкилию омодагӣ, ба монанди маҷмӯи вохӯриҳо бо донишчӯёни зиёда аз 64 касбу ихтисос ва равияҳои гуногун, ташкил намудани курсҳои сертификатсионӣ аз рӯи 54 самт, ба ҳар як донишчӯ вобаста аз дархости корфармоёндагон муайян намудани 7 талаботи касбӣ-тахассусӣ, дар сохтори донишгоҳ ташкил намудани марказҳо, шуъба ва секторҳои таълимӣ-тренингӣ оид ба тақвиятбахшии ҳунармандӣ, баланд бардоштани сатҳи интеллект (IQ), омода будан ба фаъолияти инноватсионӣ аз рӯи ихтисос, ташкили маҳфилҳои гуногун, гузаронидани аттестатсияи саросари донишчӯён ва вобаста ба рӯйибасти қобилият ба 37 гурӯҳи шартӣ тасниф намудани шуғлу касби онҳо аз нигоҳи омода будан ба фаъолияти фардии касбӣ дар ҳаёти даста (команда), ташкил ва ба фаъолият омода намудани Парламенти донишчӯёни Донишгоҳи давлатии Данғара таҳти мароми «Омӯзиши асрори муваффақият ва хислатҳои пешвоии Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ – Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон», ба ҳамаи донишчӯён шинос намудани барномаи таълимии «Рақобатшиносӣ ва худташаккулёбии шахсият», аз хориҷи кишвар даъват намудани олимони ва бо донишчӯён ташкил намудани силсилавохӯриҳо ва дигар чорабиниҳо ҳамчун заминаи ташкили Биржа маҳсуб мешавад, ки мақсаду мароми ташкили он дар ҷаласаи

васеъи Шӯрои олимони Донишгоҳи давлатии Данғара аз 17.06.2017 баррасӣ ва тасдиқ гардидааст.

II. МАҚСАД ВА САМТҲОИ БИРЖА

4. Фаъолияти Биржа барои расидан ба чунин ҳадафҳои зерин нигаронида шудааст.

5. *Ҳадафи якум:* Дар доираи фарогирӣ ба таҳсил ба донишҷӯ муҳайё намудани шароит оид ба боварибахшӣ ба қобилият, нерӯи зехнӣ ва эҷодии ӯ, муайян намудани роҳ ба сӯи саодатмандӣ дар ҳаёт, дар марҳилаи аввал дарёфти оддитарин дороии молиявӣ барои иштирок дар чорабиниҳои фарҳангӣ, иштирок дар намоишҳои театрқунонидашуда ва озмунҳои варзишӣ, обуна шудан ба маҷаллаву рӯзномаҳои давлатии «Ҷавонони Тоҷикистон» ва «Бонувони Тоҷикистон», харидории либоси варзишӣ, ашёи таълимӣ ва дар марҳилаҳои дигар ташкил намудани ҳайати донишҷӯёни муваффақ оиди иҷрои корҳо, мунтазам гузоштани мақсадҳои бузург ва ноил гаштан ба онҳо мебошад.

6. *Ҳадафи дуюм:* Бо иштироки аъзои Биржа ва кормандони Донишгоҳи давлатии Данғара ташкил намудани аксияҳои дастаҷамъӣ ҷиҳати созмон додани «Ҳазинаи дастгирии иқдомҳои ҷавонони Донишгоҳи давлатии Данғара», ки тарз ва мақсади гузаронидани он дар ҳамкорӣ бо иттифоқи касаба, Парламенти донишҷӯёни донишгоҳ, шӯъбаи кор бо ҷавонон ва идораи барномаҳои байналмилалӣ, мақомоти меҳнат ва шуғли аҳоли дар ноҳияи Данғара сурат мегирад. «Ҳазинаи дастгирии иқдомҳои ҷавонони Донишгоҳи давлатии Данғара» ҷиҳати дастгирии барномаҳои фарҳангӣ, варзишӣ, ташкили грантҳо барои беҳтарин натиҷагирӣ аз қору фаъолияти донишҷӯён ва маъмурият буда, он ҳангоми ташкили чунин чорабиниҳо мавриди истифода қарор мегирад.

7. *Ҳадафи сеюм:* Тарғиби беҳтарин натиҷагирӣ аз фаъолияти Биржа ва таъсис додани ҷоизаи махсус барои дастаҳои муваффақ.

8. Биржа вобаста ба талаботи иҷрои корҳо, шакли ташкили онҳо, уҳдадорихои тарафайн дар чунин самтҳои асосӣ метавонанд ба бастанӣ шартномаҳо, қарордодҳо ва ҳусни тафохуми якдигар корҳоро ба роҳ монанд: ташкили курсҳои бозомӯзии омода намудани хонандагони муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ аз нигоҳи дохилшавӣ ба истифода аз низоми Маркази милли тестии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, таҳияи сомонаҳо ва дигар намуди хизматрасонӣ дар доираи татбиқи низоми ҳукумати электронӣ, таъмиру барқарорсозии технологияҳои компютерӣ, барқӣ ва шабакаҳои телекоммуникатсионӣ, ташкили чорабиниҳои фарҳангӣ, таъмир ва барқарорсозии ҳама намуди автомобилҳо, бахусус техникаҳои кишоварзӣ, ташкили курсҳои бозомӯзӣ ва татбиқи технологияҳои муосири педагогӣ дар зинаҳои гуногуни таҳсилот,

татбиқи агротехнологияҳои навин аз рӯи шакли пурраи коркарди замин то гирифтани ҳосил ва коркарди он, ташкили курсҳои ҳунармандӣ дар байни занони хонанишин ва ҷавонони ба кор фаронагирифташуда, ҷамъовариҳои маҳсулоти кишоварзӣ ва нигоҳдошти онҳо, коркард ва иҷрои талаботи технологӣ, иҷрои корҳои вобаста ба сохтмон, азнавсозӣ ва беҳсозии муҳит ва дигар намуди корҳоро, ки корфармоёндагон ба Биржа пешниҳод менамоянд.

III. ҲУҚУҚ ВА УҲДАДОРИҲОИ ИШТИРОКЧИЁНИ БИРЖА

9. Иштирокчиёни Биржаро вобаста ба вазъи саломатӣ, майлу хоҳиш ва дигар меъёрҳои баҳогузори метавонад ба тариқи ихтиёрӣ, донишҷӯёни Донишгоҳи давлатии Данғара, олимони ҷавон ва дилхоҳ кормандон, ки аз нигоҳи татбиқи донишу малака, таҷриба дар ҳаёт мустақил мебошанд, ташкил диҳад. Ҳадафи асосии он аз овони донишҷӯӣ муайян намудани мақсаду мароми шоиста зиндагӣ карда тавоништан, тарбия дар рӯҳияи меҳнатдӯстӣ, ба тайёрахурию бекорагардӣ одат накардан, дарёфти маблағ дар асоси меҳнати пурсамар ва ин амалро барои худ шарафмандӣ шуморидан, ба падару модар ва наздикон ёрӣ расонидан, барои рушди маънавии худ пайваста харидорӣ намудани китоб ва маводҳои таълимӣ ва дар оянда мақсадҳои бузурги ҳаётро дар назди худ гузоштан ва татбиқ карда тавоништан мебошад.

IV. ГУНОГУНАНДЕШӢ ВА АҚИДАҲОИ ПАҲНГАРДИДА ДАР ҶОМЕА, КИ БА ОНҲО ЗИМНИ ТАШКИЛИ БИРЖА АҲАМИЯТИ МАХСУС ДОДА МЕШАВАД

10. Дар ҷомеа гуногунандешӣ вуҷуд дошт ва доранд, ки тибқи ин ақидаҳо ҷавонон одатан аз меҳнати пурсамар дурҷӯӣ намуда, барои дарёфти ҷойи кор рӯҷӯймандӣ намеkunанд. Аксари онҳо аз дорой ва имкониятҳои падару модар истифода бурда, ба шуғле машғул намешаванд. Дар бозори озоди меҳнат талаботи баланди маош намуда, фаъолияти меҳнатии мустақилро пеша намеkunанд ва мустақилияти худро дар ҳаёт аз даст додаанд.

11. Мақсади ташкили Биржа аз байн бурдани ақидаҳои дар банди боло овардашуда буда, исбот намудани мақоми меҳнатдӯстӣ, бедор намудани шавқмандии ҷавонон ба меҳнат ва ба ин васила тайёр намудани шахсони муваффақ дар ҳаёт мебошад.

V. ТАҲЛИЛИ МУҚОИСАВӢ ОИД БА ТАШКИЛИ БИРЖА

12. Таъсиси Биржа қадами аввалин дар фазои таҳсилоти олии касбии Ҷумҳурии Тоҷикистон мебошад. Таҷрибаи ташкил намудани Биржаҳои озоди меҳнати донишҷӯён дар ҷаҳони муосир ниҳоят зиёд вомехӯрад, ки ҳар як хоҳишманд метавонад оид ба ин мавзӯ аз

Модели нерӯи беназири инсон (донишчӯ, корманд, омӯзгор, магистрант ва ғайра) барои пешрафт, рақобатпазирӣ ва дарёфти роҳ ба сӯи саодатмандӣ дар асри XXI

IX. ҲАМКОРИИ БИРЖА БО СОХТОРҲОИ МАРБУТ БА КУМИТАИ КОР БО ҶАВОНОН ВА ВАРЗИШ, АГЕНТИИ ШУҒЛИ АҲОЛИИ ВАЗОРАТИ МЕҲНАТ, МУҲОҶИРАТ ВА ШУҒЛИ АҲОЛИИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН ВА ШАРИКОНИ ХОРИҶИ КИШВАР

18. Биржа бо сохторҳои марбут ба Кумитаи кор бо ҷавонон ва варзиш, Агентии шуғли аҳолии Вазорати меҳнат, муҳоҷират ва шуғли аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва дигар шарикони хориҷи кишвар ҳамкориҳо судмандро ба роҳ монда, маҷмӯи қонунгузориҳои кишварро дар раванди фарогирӣ ба таҳсили пурсамар, меҳнат ва рушди соҳибкорӣ риоя менамояд.

X. ҲАМКОРИИ БИРЖА БО КОРФАРМОЁН

19. Корфармоёндагон, яъне шахсони воқеӣ ва ҳуқуқие, ки ба Биржа муроҷиат менамоянд, метавонанд ба гурӯҳҳои зерин мансуб бошанд: корхонаҳои саноатӣ (новобаста ба шакли моликияти онҳо), ташкилоту идораҳо, муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ ва касбӣ, ҷамоатҳои деҳот, хоҷагиҳои деҳқонӣ, ҷамъиятҳои дорои масъулиятшон маҳдуд, ширкатҳо ва соҳибкорони инфиродӣ, инчунин дилхоҳ шахрванд, ки барои иҷрои маҷмӯи корҳо ба сохтори

марбутаи идораи корҳо дар Биржа мурочиат карда, шартномаи тарафайнро ба имзо расонидааст.

XI. ЭТИКАИ РАФТОРИ НАЦИБИ ДОНИШЧӢ ҲАМЧУН АӢЗОШАВӢ БА БИРЖА

20. АӢзо ва мутасаддиёни Биржа рафтори баланди ахлоқӣ, интизоми меҳнаторо дар ширкат, ташкилоту корхонаҳои корфармо риоя намуда, софдилона кор ва вазифаҳое, ки ба онҳо бовар шудаанд, иҷро намоянд. АӢзои Биржа ба нобоварӣ роҳ наметананд, муноқиша эҷод намеkunанд, эҳтироми корфарморо ба ҷо меоранд, зиён овардан ба корҳои боваршуда ва дигар амалҳое, ки мақому манзалати аӢзои Биржаро паст мезанад, роҳ наметананд. Дар сурати даст задан ба кирдорҳои номатлуб дар Биржа донишчӢ дар доираи талаботи қонунгузориҳои амалкунанда ҷавобгар мебошад. Зараре, ки аӢзои Биржа ба корфармо мерасонад, агар ин амал барқасдона сурат гирифта бошад, фавран барқарор карда мешавад.

XII. ОИД БА ТАЪСИСИ НИШОНА (ЛОГОТИП)-И БИРЖА

21. Биржа дорои низомнома ва нишона (логотип)-и махсуси худ мебошад ва вобаста ба нишондодҳои тасдиқшуда, сару либоси аӢзоёни Биржа, мукотиботи расмӣ ва дигар самтҳои фаъолият зимни муаррифӣ ба корфармоёндагон мавриди истифода қарор мегиранд.

XIII. ТАЛАБОТ НИСБАТ БА ЛИБОСИ МАХСУСИ АӢЗОИ БИРЖА

22. АӢзои Биржа вобаста ба фасли сол либосҳои махсуси нархи минималиро ба бар менамоянд, ки маблағи харидории онҳоро ҳудашон дар асоси меҳнати пурсамар дар Биржа ба даст меоранд.

XIV. ТАЛАБОТИ ИҶРОИ КОРҲО БА ШАХСОНИ ВАКОЛАТДОРИ БИРЖА

23. Баҳри иҷрои корҳо дар доираи шартномаҳои басташуда аз ҷониби Биржа шахси ваколатдор таъин карда мешавад. Ба ваколатҳои шахси мазкур шиносӣ бо ҳаҷм, тарз ва сифати иҷрои корҳо, таъминоти беҳатарии барқ, нақлиёт, назорати талаботи Биржа, роҳ надодан ба иҷрои корҳои пастсифат, напардохтани маблағҳои ҳавасмандӣ ва ғайра аз тарафи корфармоён дохил мешавад.

XV. НАЗОРАТИ ИҶРОИ ТАЛАБОТИ УҲДАДОРИҲОИ АНДОЗ ВА КОДЕКСИ МЕҲНАТИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

24. Биржа фаъолияти худро дар доираи талаботи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба уҳдадориҳои субъектҳои Биржа ва Кодекси андоз ва меҳнати Ҷумҳурии Тоҷикистон ба роҳ мемонад, ки аз иҷрои талаботи низомномаҳо ва ҳуҷҷатҳои меъёрии ҳуқуқии фарогирии донишчӢён ба таҳсилоти олӣ, аз худ намудани

барномаҳои таълимӣ аз рӯи ихтисос ва равияҳо, таҷрибаомӯзии таълимӣ-истеҳсоли ва пешаздипломӣ дар Донишгоҳи давлатии Данғара асос меёбад, ки мақсади стратегӣ баланд бардоштани сифати таҳсилот, аз худ намудани таҷрибаи тахассусӣ ва омӯختани асосҳои дарёфти ҷойи кор дар бозори озоди меҳнат мебошад.

XVI. МАРҲИЛАҶО ВА ҲАДАФҶОИ ТАТБИҚИ БАРНОМАҶО ВОБАСТА БА РУШДИ НЕРҶИ ИНСОНӢ ДАР БИРЖА

25. Биржа бо мақсади амалӣ гардонидани сиёсати давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба баланд бардоштани сифати ҳаёт, расидан ба ҳадафҳои стратегии Барномаи рушди инноватсионӣ ва рақобатпазирӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон тайи солҳои 2011-2020, омода намудани донишҷӯён ва мутахассисони ҷавон барои кор ва фаъолият дар бозори озоди меҳнат, ташкил намудани барномаҳои мақсадноки таълимӣ-маърифатӣ ва таълимӣ-тренингӣ оид ба омӯзиши асрори ҳаёти мустақил, дарёфти роҳ ба сӯи саодатмандӣ, барпо намудани оила ва таъмини моддии пайдории он, таҳсил, кор ва фаъолият дар хориҷи кишвар, омӯختан ва дар амал татбиқ намудани таҷрибаи худсанҷӣ, худбаҳогузори ва худтакмилдиҳӣ дар давраи таҳсил, таҷрибаи истифодаи самараноки вақт аз нигоҳи ғоидабахшӣ ба оила, ҷомеа ва рушди нерӯи инсонӣ ташкил гардидааст.

XVII. МЕТОДОЛОГИЯИ ГУРҶҲБАНДӢ ВА ИҶРОИ КОРҶОИ ОМОДАӢ БА ТАШКИЛИ БИРЖА

26. Корҳо дар Биржа дар асоси таҳияи симои зеҳнӣ-иҷтимоии ҳар як донишҷӯ ихтиёран вобаста ба фикру дархост, мавқеъ дар зиндагӣ, қобилият ва худбаҳогузори донишҷӯ гурӯҳбандӣ шуда, аз рӯи натиҷаҳои ба дастмада бо истифода аз технологияҳои компютерӣ додашудаҳо тартиб дода мешаванд ва ба ҳар як аъзои Биржа тасдиқномаи шомил будан ба ҳаёти Биржа дода мешавад.

XVIII. ЁРИИ АМАЛӢ ВА БАҶОГУЗОРӢ БА ДОНИШУ МАЛАКА ВА ҚОБИЛИЯТИ АЪЗОИ БИРЖА

27. Аз рӯи маълумоти воридшуда ба Биржа ҳар як довталаб аз ташхис ва баҳогузори “Маркази рушди зеҳнӣ, мониторинги рақобатпазирӣ касбиятшиносӣ ва рушди бозиҳои шохмот” гузашта, сатҳи касбияти ӯ муайян ва дар ваколатномаи онҳо дараҷаи мазкур дарҷ карда мешавад.

28. Вобаста ба дархост ва хоҳиши довталабон аъзои Биржа ба курсҳои сертификатсионӣ ҷалб карда шуда, сатҳи касбияташон баланд бардошта мешавад. Яъне, мақсади Биржа ба ғайр аз омӯзиши асрори муваффақияти ҳаёт, инчунин баланд бардоштани касбият ва рақобатпазирӣ дар бозори озоди меҳнат мебошад.

ХИХ. ТАЛАБОТИ ЗАМИНАВӢ ОИД БА ШОМИЛ ШУДАН БА БИРЖА

29. Ҳангоми шомил шудан ба Биржа донишчӯ аз ташхиси тиббӣ гузашта, вобаста ба вазъи саломатӣ ихтиёран ба гурӯҳҳои алоҳида шомил карда мешавад. Маълумотномаи пешниҳоднамудани донишчӯ оид ба вазъи саломатӣ аз ҷониби эксперт-менечерони Биржа тадқиқи иловагӣ карда намешавад. Донишчӯ пурра барои пешниҳод намудани маълумотномаи тиббӣ оид ба вазъи саломатии худ масъулиятро ба уҳда мегирад.

30. Шартҳои дуҷумлаи ворид шудан ба ҳайати дастаи муваффақ оғоз будани падару модари донишчӯ оид ба фаъолияти фарзандашон дар Биржа мебошад, ки менечерони Биржа ин маълумотро такроран аниқ наменаоянд. Дар ҳолати мушоҳида намудани маълумоти беасос оиди ин мавзӯ донишчӯ аз ҳайати Биржа бароварда мешавад.

ХХ. ТАРЗУ УСУЛИ ВОРИДШАВӢ, БАҚАЙДГИРӢ ВА БА НИЗОМДАРОРИИ ДАРХОСТҲО АЗ ҶОНИБИ КОРФАРМОЯНДАГОН

31. Дар идораи корҳои Биржа “Маркази рушди зехнӣ, мониторинги рақобатпазирии касбиятшиносӣ ва рушди бозихои шохмот” мутасаддӣ буда, кормандони он ҳамчун эксперт-менечерон барои ҳулосабарорӣ масъул мебошанд ва вобаста ба ҳаҷм, фарогирии корҳо, миқдори зарурии донишчӯён, таҳлили дархостҳои корфармояндагон, омода намудани маҷмӯи ҳуҷҷатҳо ва уҳдадорихои тарафайнро таҳия менамоянд.

32. Яке аз шартҳои асосӣ ва заминавӣ бақайдгирии дархостҳо, ҳаҷм ва маблағи пешниҳодшудаи дархостшаванда мебошад.

33. Пас аз омӯзиши ҳаҷм, самти фаъолият, талаботи корфармояндагон дар асоси додашудаҳо, рӯйхати лоиҳавии донишчӯён тартиб дода шуда, онҳо ба шартҳои пешбинишуда шинос карда мешавад.

34. Баъд аз шиносӣ ва розигии донишчӯён санади мувофиқа байни донишчӯён, “Маркази рушди зехнӣ, мониторинги рақобатпазирии касбиятшиносӣ ва рушди бозихои шохмот” ва намояндагони корфармо тартиб дода шуда, шахси ваколатдор аз Биржа дар асоси қарори яқҷояи Биржа ва “Маркази рушди зехнӣ, мониторинги рақобатпазирии касбиятшиносӣ ва рушди бозихои шохмот” таъйин карда мешавад.

35. Шахси ваколатдори “Маркази рушди зехнӣ, мониторинги рақобатпазирии касбиятшиносӣ ва рушди бозихои шохмот” уҳдадор аст, ки тамоми шартҳои низоминомаи мазкурро риоя намояд ва барои босифат иҷро намудани он чораҳои зарурӣ андешад.

36. Пас аз анҷоми кор дар асоси стандарти ягона ҳисоботи кори Биржа ба “Маркази рушди зехнӣ, мониторинги рақобатпазирии касбиятшиносӣ ва идораи парламенти донишчӯён” супорида мешавад.

бозиҳои шоҳмот» муайян карда шуда, довталаб-донишчӯёни иҷроӣ корҳои дархостшударо дар марҳилаи аввал, ба деканони факултетҳо, баъдан ба ҳамшираи тиббӣ оид ба вазъи саломатӣ ва муҳандис-техники бехатарии донишгоҳ барои фаҳмида гирифтани шартҳои таъмини бехатарии ҳаёт зимни иҷроӣ корҳо мувофиқа намуда, танҳо пас аз иҷроӣ ин корҳо, ба донишчӯ иҷозати иҷроӣ кор дода мешавад.

XXV. ДАР БОРАИ ИМТИЁЗҲОИ БА ДОНИШЧҶҶНИ БИРЖА ПЕШНИҲОДШАВАНДА

42. Фарогирии донишчӯ ба корҳои Биржа ба ғайр аз такмили донишу малака ва маҳорат, инчунин ҳалли масъалаҳои иҷтимоиро дар бар мегирад. Дар сурати ширкати пайвастаи донишчӯ дар машғулиятҳо, супоридани корҳои мустақилонаи фаннӣ таҳти сарвариӣ омӯзгор, донишчӯ зимни такроран супоридани имтиҳонҳо дар тримест ба даст овардани нишондодҳои 10 маротиба идрорпулии максималии ба донишчӯ муайяншуда аз 2 фанни таълимӣ имтиёзи напардохтани маблағи супоридани имтиҳонҳоро дорад.

XXVI. ОЗОДИИ МЕҲНАТ ДАР БИРЖА

43. Тибқи Кодекси меҳнати Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳар шахс (донишчӯи ваколатдор дар Биржа) ҳуқуқ дорад, бе ягон фишороварӣ ва маҷбуркунӣ шуғл ва меҳнати пешниҳодшударо дар асоси дархости корфармояндагон озодона интиҳоб намояд. Аз ин нуқтаи назар донишчӯ ҳамчун аъзои Биржа ба меҳнати озодона ризоият медиҳад, вобаста ба хоҳиши худ ба меҳнат ихтиёрдорӣ мекунад, касб ва самти фаъолиятро вобаста ба даст овардани дороии молиявӣ интиҳоб мекунад.

XXVII. МЕЪЁРҲОИ МЕҲНАТ ДАР БИРЖА

44. Меъёрҳои коркард, вақт, хизматрасонӣ, теъдод, иҷроӣ супоришҳо барои донишчӯ ва донишчӯёни ваколатдор дар Биржа мутобиқи сатҳи дастовардҳои техникӣ, технологӣ, ташкили истеҳсолот ва меҳнат бо назардошти омилҳои физиологӣ, ҷинсӣ ва синнусолӣ муайян карда мешавад.

XXVIII. МУНОСИБАТҲОИ МЕҲНАТӢ ДАР БИРЖА

45. Тибқи Кодекси меҳнати Ҷумҳурии Тоҷикистон донишчӯи ваколатдор дар Биржа ва корфармояндагон ҳуқуқи гирифтани маълумоти амиқу аниқро доранд. Муносибатҳои меҳнати субъектҳои Биржа дар доираи Кодекси меҳнати Ҷумҳурии Тоҷикистон ба танзим дароварда мешавад.

XXIX. ДАР БОРАИ ВАҚТИ НАЗОРАТИИ КОР ДАР БИРЖА

46. Вақти максималии кор дар Биржа барои донишчӯён дар 1 ҳафта на зиёда аз 12 соат, яъне дар доираи то 2 соат дар 1 рӯзи ҳафта муайян карда шуда, рӯзи истироҳат пурра дар ихтиёри донишчӯ қарор дорад.

XXX. ШАРТҲОИ ҲАТМӢ БАРОИ КОР ВА ФАӢОЛИЯТ ДАР БИРЖА

47. Маблағҳое, ки дар доираи фаъолияти Биржа ҳангоми гузаронидани аксияҳои алоҳида ба даст меоянд, дар дафтари махсус қайд гардида, бо иштироки шахсони ваколатдори “Маркази рушди зеҳнӣ, мониторинги рақобатпазирии касбиятшиносӣ ва идораи парламенти донишчӯён”, шӯбаи кор бо ҷавонон ва идораи барномаҳои байналмилалӣ, муҳосиб оид ба назорати курсҳои сертификатсионӣ оид ба истифодаи маблағҳо ба Парламенти донишчӯёни Донишгоҳи давлатии Данғара пешниҳод карда мешавад. Тибқи муқаррарот Парламенти мазкур ваколатдори воломақоми Биржа ба ҳисоб рафта, пазируфтани ва баланд бардоштани мақоми донишчӯён оид ба худтакмилдиҳӣ ва худтатбиқнамоӣ дар ҳаётро роҳандозӣ менамояд.

XXXI. ДАР БОРАИ ТАШКИЛИ МАҲФИЛҲОИ ХУДАШАККУЛӢБИИ ШАХСӢ ВА БОЗИҲОИ ТАҚВИЯТБАХШАНДАИ НЕРӢИ ЗЕҲНӢ ВА ҲУНАРМАНДИИ АӢЗОӢНИ БИРЖА

48. Дар доираи фаъолияти Биржа дар назар дошта мешавад, ки ҳар як донишчӯ метавонад мактаби муваффақият ва пешравии худ дар ҳаётро ташкил диҳад, дигаронро ба ин мактаб ҷалб ва ихтироъкориро навоварӣ намояд. Ба аъзои Биржа ҳар як рӯзи ҷумъа аз соати 13⁰⁰ то 15⁰⁰ маҳфили махсуси таҳти унвони «Бо шахсони муваффақ метавон пайравӣ кард» гузаронида мешавад. Инчунин дар байни аъзои Биржа барномаҳои шавқангези интеллектуалӣ-маърифатии «Меҳоҳам миллионер шавам», «Кӣҳо буданд миллионерони ҷаҳон», «Агар дороии молиявиеро ба даст орам, он гоҳ меҳоҳам ба чунин корҳо машғул шавам.....» ва монанди инҳо ташкил карда мешавад.

XXXII. ГУЗАРОНИДАНИ ОЗМУНИ «ТАВОНОТАРИН СОҲИБКОРИ АӢЗОИ БИРЖА»

49. Озмуни мазкур ба мақсади муайян намудани кадоме аз аъзои Биржа дар давоми 1 сол ба муваффақияти беназир расидааст, гузаронида мешавад. Озмун бо иштироки падару модар ва соҳибкорони шинохта гузаронида шуда, муаррифии дастовардҳои беҳтарини аъзои Биржа муайян ва қадрдонӣ карда мешавад.

XXXIII. ДАР БОРАИ ГУЗАРОНИДАНИ ЧОРАБИНИҲОИ ВОБАСТА БА ТАШКИЛИ ЯРМАРКАҲОИ ЧОЙҲОИ КОРИ ХОЛӢ ДАР ДОИРАИ ФАӢОЛИЯТИ БИРЖА

50. Маркази рушди зехнӢ, мониторинги рақобатпазирии касбиятшиносӢ ва идораи парламенти донишчӯён, ки идораи корҳои вобаста ба фаъолияти Биржаро ҳамчун зерсохтори Парки технологии Донишгоҳи давлатии Данғара (*онд ба ҳуқуқи пешбурди фаъолияти таълимӣ АУ №0002167*) ба уҳда дорад, дар якҷоягӣ бо мақомоти меҳнат ва шугли аҳоли дар ноҳияи Данғара ва шаҳру ноҳияҳои ҷумҳурӣ, корхонаҳои саноатӣ, ҷамоатҳои деҳот ва дигар корфармояндагон ярмаркаи чойҳои кори холиро гузаронида, барои ба чойи кор таъмин намудани донишчӯён чораҳои судманд меандешанд.

XXXIV. ҲУДУД ВА ДОИРАИ ФАӢОЛИЯТИ БИРЖА

51. Дар доираи фаъолияти худ аъзои Биржа вобаста ба талаботи корфармояндагон дар як вақт таҷриба андӯхта, аз ҷиҳати молия худро таъмин менамоянд. Дар ин раванд онҳо натавонанд ба субъектҳои хоҷагидорӣ, соҳибкорони инфиродии шаҳру ноҳияҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон, балки ба субъектҳои хоҷагидорӣ, соҳибкорони инфиродии ИДМ ва хориҷи кишвар ҳамкорӣ менамояд. Баҳри расидан ба ин мақсад ҳар як аъзои Биржа ба масъалаҳои омӯхтани забонҳои гуногуни хориҷӣ аҳамияти махсус медиҳанд.

XXXV. ДАР БОРАИ ТАЪСИСИ КОМИССИЯИ ҲАЛЛУ ФАСЛИ МУНОҚИШАҲО

52. Парламенти донишчӯён таҳти мароми «Омӯзиши асрори муваффақият ва ҳислатҳои пешвоии Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ – Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон» дар ҳамкорӣ бо Шӯъбаи кор бо ҷавонон ва идораи барномаҳои байналмилалӣ, Шӯрои қонун ва идораи сиёсати гендерӣ ва ҳуқуқшинос-эксперт, сардори ҳадамоти боварӣ, эҳтироми шахсият ва таъмини адолати Донишгоҳи давлатии Данғара комиссияи махсуси доимоамалкунандаро таъсис дода, дар ҳалли ҳама гуна муноқишаҳое, ки дар доираи фаъолияти Биржа сар мезанад, бо назардошти ба асос гирифтани манфиатҳои донишчӯёну корфармояндагон уҳдадор аст.

XXXVI. ФАӢОЛИЯТИ МОЛИЯВИИ БИРЖА

53. Иштирок дар Биржа ҳамчун иқдоми ҷиддӣ дар ҳаёти мустақил ба ҳисоб рафта, аз нигоҳи боварибахшӣ ба нерӯи беназири ҳар як донишчӯ маънидод мешавад. Аз ин нуқтаи назар, тибқи талаботи заминавии Биржа дар навбати аввал пешниҳод шудааст, ки ҳар як донишчӯ дар Биржа қувва озмуда, баҳри дарёфти маблағ то 200

сомонӣ (дороии молиявӣ) кӯшиш намояд. Аз ин миқдор, 100 сомонӣ барои иштирок дар чорабиниҳои фарҳангӣ ва 100 сомонӣ барои харидории лавозимоти хониш (*дафтар, ручка, қалам ва ғайра*) сарф мешавад. Мушоҳидаҳо оид ба иштироки донишҷӯёни муассисаҳои таҳсилоти олии касбии кишвар дар чорабиниҳои фарҳангӣ нишон медиҳад, ки аксар маврид иштирок дар чорабиниҳои фарҳангӣ аз ҳисоби волидайн ба роҳ монда мешавад. Вобаста ба ин, масъалаи гузошташуда маъноӣ онро дорад, ки “бигузор донишҷӯ масъулияти баланд бардоштани маънавияти хешро қадам ба қадам омӯзад ва мустақилият нишон диҳад”. Миқдори аз 200 сомонӣ зиёди дороии молиявиеро, ки зимни супоридани мукофотҳои махсуси донишгоҳ ва корфармояндагони муваффақ донишҷӯ ҳамчун аъзои Биржа ба даст меорад, имтиёзи ӯро барои шомил шудан дар ҳайати фестивалҳо, гурӯҳҳо барои омӯзиши таҷрибаҳои пешқадами соҳибкории ҷавонон дар дигар минтақаҳои гуногуни Ҷумҳурии Тоҷикистон ва хориҷи кишвар кафолат медиҳад.

XXXVII. ТАРЗИ ИСТИФОДАБАРИИ МАБЛАҒҲОИ АЗ ҶОНИБИ ДОНИШҶҶЁН БАДАСТОВАРДА ДАР БИРЖА

54. Дар баробари ҷаъолият дар Биржа донишҷӯ аз нигоҳи таҳсили пурсамар намудан асосҳои соҳибкориро аз бар карда, дарк менамояд, ки тамоми ҷаъолияти ӯ дар асоси талаботҳои қонунҳои амалкунандаи Ҷумҳурии Тоҷикистон ва қонунҳои байналмилалӣ, ки Ҷумҳурии Тоҷикистон онҳоро эътироф намудааст, ба роҳ монда мешавад. Ҷаъати расидан ба ин мақсад, донишгоҳ дар доираи ташкили курсҳои сертификатсионӣ ба донишҷӯён ҳамчун аъзоёни Биржа ёрӣ мерасонад. Маблағе (дороии молиявӣ)-ро, ки донишҷӯ дар доираи кор ва ҷаъолият дар Биржа ба даст меорад, танҳо бо ихтиёри ӯ сарф мешавад. Ҳолатҳои талаби маблағи дарёфтшудаи донишҷӯ аз ҷониби донишгоҳ ҷой дошта наметавонад. Донишгоҳ метавонад аксияи дастаҷамъӣ ташкил намуда, ҳазинаи ягонаи дастгирии донишҷӯёнро бо истифода аз Биржа ба роҳ монад.

XXXVIII. ДАР БОРАИ ТАШКИЛ НАМУДАНИ ГУРҶҲҲОИ ЗУДАМАЛ ОИД БА ҲАЛЛИ МУШКИЛОТИ ИҚТИСОДӢ ДАР ҲАӢАТИ ДАСТА (КОМАНДА)

55. Донишҷӯ ва ё донишҷӯён, ки мушкилоти муваққатии молиявӣ доранд ва ба унвони роҳбарони муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ ариза ба мазмуни кам намудани маблағи шартномаҳо пешниҳод менамоянд, дар доираи имкониятҳои Биржа, ё дар танҳои ё дар ҳайати даста (команда) ба корфармояндагон метавонанд шартнома банданд ва ҳалли мушкилоти ҷойдоштаро бартараф намоянд. Оиди дар як вақт таҳсил намудан ва ба уҳда гирифтани шартҳои дарёфти маблағи шартномаи таҳсил Шӯрои олимони факултетҳо метавонанд

дар якҷоягӣ бо шуъбаи тарбия, идораи барномаҳои рақобатпазирӣ ва масъалаҳои иҷтимоӣ қарори махсус оиди дастгирии чунин донишҷӯён ва дилхоҳ наздикону шахсони ба ин кор рӯҷӯмандшударо ба роҳ монад. Донишҷӯ дар доираи чунин талабот бояд ба худ хулоса барорад, ки ягон таълимгоҳи олий имконияти беҳудуди кам намудани маблағи шартномаи таҳсиро надорад, бинобар ин, таъсиси Биржа имконияти ҳалли мушкилоти молиявӣ ҳар як донишҷӯ метавонад ба ҳисоб равад (ин масъала дар доираи муроҷиат намудани шартномаи таҳсил дар доираи 25%, 50% ва ғайра даҳлат дорад).

XXXIX. ИМКОНИЯТҲОИ ДОНИШҶӮ ҲАМЧУН АЪЗОИ БИРЖА ДАР РАВАНДИ ТАҲСИЛИ ПУРСАМАР ВА АЗ ХУД НАМУДАНИ ФАЪОЛИЯТИ СОҲИБКОРӢ БАРОИ БАЛАНД БАРДОШТАНИ СИФАТИ ҲАЁТ (ШАРТҲОИ ЗАМИНАВӢ, ВАРИАНТҲОИ ГУНОГУНИ ДИГАР НИЗ МЕТАВОНАНД ҶОӢ ДОШТА БОШАНД)

56. Ҳар як донишҷӯ дар Биржа метавонад бо доштани ваколатномаи ректор, сертификат ва иҷозатномаи расмӣ фаъолият намуда, баҳри ба даст овардани ғоида (дороии молиявӣ барои мустақилияти ҳаёт ва дарёфти роҳ ба сӯи саодатмандӣ) имконият дорад, ки:

1. Бо соҳибкорони фардӣ, гурӯҳӣ (команда), хоҷагиҳои деҳқонӣ ва омӯзгорон шартнома баста, сомонии инфиродии онҳоро созад ва дар татбиқи ҳукумати электронӣ саҳм гузорад.
2. Дар ягон ғӯшаи шаҳрак ва ё деҳа нуқтаи фаъолияти соҳибкорӣ кушода (*дар асоси қонунҳои амалкунандаи Ҷумҳурии Тоҷикистон ва қонунҳои байналмилалӣ, ки Ҷумҳурии Тоҷикистон эътироф намудааст*), ба соҳибкории инфиродӣ ва ё гурӯҳӣ машғул шавад.
3. Ба дилхоҳ соҳибкор ё дар танҳой, ё дар ҳаёти гурӯҳ ҳамкорӣ намояд.
4. Дар нуқтаҳои алоҳидаи савдо, ки соҳибкорони дигар фаъолият ва роҳбарӣ менамоянд, соҳиби ҷойи кор гардад.
5. Дар асоси дархости шахсони алоҳида, ё корхонаҳо ба соҳибкорӣ машғул шавад.
6. Дар ягон ғӯшаи донишгоҳ, шаҳр ва ё дигар нуқтаҳо ба таъмири телефонҳои мобилӣ, компютерҳо ва ё дигар таҷҳизоти муосир машғул шавад.
7. Технологияи васли маҳвораҳо аз худ намуда, дар шаҳрак, деҳаҳо, ноҳияҳо ва дигар нуқтаҳо васли онҳоро барои муштариён иҷро намояд.
8. Дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ, ибтидоӣ, миёна ва олии касбӣ хоҳишмандонро забонҳои хориҷӣ ва асосҳои технологияҳои компютери ро омӯзонад.
9. Нуқтаҳои хизматрасонӣ, кошонаи хусн, хӯрокпазӣ, муди либос ва ё дӯхти онҳоро (*қуроқдӯзӣ, шероздӯзи, чакан ва ғайра*)-ро ташкил намояд.

10. Дар донишгоҳ ва ё дигар нуқтаҳо ба фаъолияти дизайни биноҳои истиқоматӣ машғул шуда, тайёр ва васл намудани био-ҳочатхонаҳоро ба роҳ монад.
11. Асосҳои донишҳои муҳосибиро аз рӯи барномаи 1С-муҳосибот ба соҳибкорони фардӣ ва ё корхонаҳо омӯзонад.
12. Ба фаъолияти тарҷумонӣ дар ташкилоту ширкатҳои дохил ва муштарақ машғул шавад.
13. Гурӯҳи сайёри таъмири техникаи ҳоҷагии қишлоқро ташкил намояд.
14. Барои доругузаронӣ ва табobati чорвои соҳибкорон ва шахсони алоҳида машғул шавад.
15. Дар қаҳвахона, ошхона, тарабхона ва дигар нуқтаҳои хизматрасонӣ ҳамчун пешхизмат фаъолият намояд.
16. Дар дохили донишгоҳ ба ҳамсабақон ба таври фардӣ ва ё гурӯҳӣ дарс ва семинарҳо гузаронад.
17. Ба корҳои гуногуни сантехникию обтаъминкунӣ ва барқчигӣ машғул шавад.
18. Ба сифати ёвари адвокат ва мушовири ҳуқуқӣ дар ширкату ташкилотҳо фаъолият намояд.
19. Нуқтаҳои вобаста ба хизматрасонии дизайни компютерӣ ва чопи маводҳоро ташкил намояд.

Ҳамзамон аъзои биржа метавонад ба дигар фаъолиятҳое, ки конунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон манъ накардааст, бо доштани сертификат ва иҷозатномаи расмӣ машғул шавад.

Эзоҳ: Ҳуҷҷатҳои расмӣ (патент, шартнома бо шарикони ҳамкор) санадҳои мебошанд, ки фаъолияти соҳибкориро ба танзим мебароранд.

XXXIX. ДАР БОРАИ ТАРҒИБОТИ БИРЖА ВА МУАРРИФИИ ОН БА ҶОМЕА

57. Аз рӯи ҳадафҳои гузошташуда, ки дар бандҳои гуногуни Низомнома оварда шудаанд, донишҷӯёни ҳар як факултет як маротиба дар тарғиби Биржа дастаҷамъона ширкат меварзанд. Муаррифӣ ва тарғиби Биржа ҳамчун қадами аввал эҳсос намудани руҳияи нав ва дарки меҳнатдӯстӣ зимни ба даст овардани аввалин дороии молиявӣ ҳар як донишҷӯ маҳсуб мешавад. Дар доираи тарғибот таҷрибаомӯзӣ ва самтҳои асосии фаъолияти ҳар як донишҷӯ дар Биржа муайян карда мешаванд. Дар бораи Биржа ва фаъолияти он ба ҳар як донишҷӯ, корманд, омӯзгори донишгоҳ роҳнамои “Биржаи озоди меҳнат ва рушди фаъолияти соҳибкории донишҷӯёни Донишгоҳи давлатии Данғара” пешниҳод мегардад, ки мақсаду мароми онро дар бар мегирад.

XXXX. ДАР БОРАИ ҲАМБАСТАГИИ ФАЪОЛИЯТИ БИРЖА ВА ПАРКИ ТЕХНОЛОГИИ ДОНИШГОҲИ ДАВЛАТИИ ДАНҒАРА

58. Биржа дар доираи фаъолияти Парки технологии Донишгоҳи давлатии Данғара ва нуктаҳои таълиғии он – маркази таълимӣ-тренингии “Сайқали маҳорати педагогӣ ва донишҳои табиӣ-риёзӣ”, маркази таълимӣ-тренингии мӯди “Чаманоро”, маркази таълимӣ-тренингии ҳалли муноқишаҳои шахрвандӣ ва баҳсҳои судӣ таҳти унвони “Волоият ва эҳтироми конун”, маркази таълимӣ-тренингии мероси таъриху фарҳанги ориёӣ ва кор бо нашрияҳои даврӣ, маркази таълимӣ-тренингии забон ва технологияҳои навини Авроосиёӣ, маркази таълимӣ-тренингии “Дунёи ҳунар”, маркази таълимӣ-тренингии “Таомҳои халқҳои ҷаҳон ва хизматрасонӣ” фаъолиятро ба роҳ монда, ба корфармоёндагон шартномаҳои ҷалби донишҷӯёно ба имзо мерасонад ва тибқи низомномаи мазкур фаъолияти ҳар як самти корхоро бо назардошти низому меъёрҳои муайянгардида риоя ва таҳти назорат мегирад.

МУҚАРРАРОТИ ХОТИМАВӢ

Таъсис ва фаъолияти “Биржаи озоди меҳнат ва рушди фаъолияти соҳибкории донишҷӯёни Донишгоҳи давлатии Данғара” дар банди 1-и Низомнома бо овардани 3 ҳадафи асосӣ шарҳ дода шудааст, ки дар ҳар як ҳолат донишҷӯ ҳамчун шахсияти доимоташаккулёбандаи асри XXI қарор гирифта, дар ҳаракати доимӣ, ҷустуҷӯи ғоя ва роҳҳои нави саодатмандӣ дар ҳаёт мебошад. Донишҷӯ ҳамчун субъекти Биржа кӯмак ва дастгирии волидонро шарафмандӣ мешуморад ва барои харидории китобҳои дарсӣ, бадеӣ, нетбук, ноутбук, планшет ва ғайра кӯшиш ба ҳарч медиҳад. Донишҷӯ эҳсос менамояд, ки асри XXI – асри лаёқатмандон ва дарёфти роҳ ба сӯи асрори муваффақият мебошад.

Ҳайати таҳририя зери роҳбарии Шоҳиён Нурали Набот – ректори Донишгоҳи давлатии Данғара, номзади фанҳои техникаӣ, доктори илмҳои педагогӣ, дорандаи Ҷоизаи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соҳаи маориф: